

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **R.K.**

oskarżonego z art. 198 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 16 lipca 2025 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Łomży o przekazanie rozpoznania sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości (art. 37 k.p.k.),
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Łomży wystąpił do Sądu Najwyższego w trybie art. 37 k.p.k. o przekazanie rozpoznania sprawy R.K. innemu sądowi równorzędnemu. Jako uzasadnienie wniosku wskazał, że część sędziów sądu właściwego złożyła na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. wnioski o wyłączenie ich od rozpoznania sprawy powołując się na łączące ich z oskarżonym bliskie relacje wynikające z zaangażowania w życie parafii, w której oskarżony pełnił czynności duszpasterskie. Podniesiono również, że co prawda inni sędziowie tego sądu, w tym również sędzia referent nie wystąpili z wnioskami o wyłączenie od rozpoznania tej sprawy, a sędzia referent wskazał na brak powiązań osobistych i towarzyskich ze stronami postępowania, ale mimo tego, za jej przekazaniem do rozpoznania innemu

sądowi równorzędnemu, przemawia charakter sprawy, jak też fakt zaangażowania oskarżonego w akcje społeczne na terenie miasta i ościennych miejscowości oraz w działalność różnych organizacji społecznych na terenie Ł., jak też pełnienia funkcji kapelana policji, straży pożarnej, służby celnej i ratownictwa i aktywne zainteresowanie lokalnego społeczeństwa przebiegiem postępowania karnego, które to okoliczności mogą powodować w płaszczyźnie obiektywnej, ale i subiektywnej (w odczuciu pokrzywdzonego) uzasadnione wątpliwości co do bezstronnego rozpoznania tej sprawy w sądzie właściwym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie jest zasadny.

Przepis art. 37 k.p.k. statuuje przypadek właściwości z delegacji o charakterze nadzwyczajnym, jako odstępstwo od właściwości miejscowej sądu. Przepis ten jako wyjątkowy nie podlega interpretacji rozszerzającej. Nadmierne jego wykorzystywanie może w praktyce podważać zaufanie do niezależności sądów i niezawisłości sędziów (por. postanowienie SN z 8 lutego 1994 r., III KO 6/94, OSNKW 3-4/1994, poz. 20). Dlatego też odstępstwo od zasady rozpoznawania sprawy przez sąd właściwy miejscowo może nastąpić w sytuacji jednoznacznie świadczącej, że pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Przepis ten uwzględnia sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny (por. postanowienie SN z 13 lipca 1995 r., III KO 34/95, OSNKW 9-10/1995, poz. 68). Przekazanie jest możliwe gdy cały miejscowy sąd jest „nieodpowiedni” do rozpoznania konkretnej sprawy (por. postanowienie SN z 20 kwietnia 1993 r., II KO 16/93, OSNNKW 5-6/1993, poz. 33).

Mając na uwadze wywody natury prawnej, należało stwierdzić, że w tej sprawie nie zaistniały w sposób realny okoliczności, które mogłyby zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania

sprawy przez sąd właściwy miejscowo. Już na wstępie wskazać należało, że w tej sprawie nie zachodzi przypadek „nieodpowiedniości” całego sądu do orzekania w tej sprawie, skoro, co wynika z uzasadnienia wniosku, w sądzie właściwym są sędziowie, których nie łączą ze stronami postępowania ścisłe więzy natury osobistej, czy towarzyskiej. Zatem w ich przypadku nie zachodzą podstawy do złożenia wniosków o wyłączenie od rozpoznania tej sprawy. Sprawa - jak podnosi się w wystąpieniu sądu - budzi zainteresowanie lokalnej społeczności na poziomie przekraczającym typowe zainteresowanie sprawami lokalnymi danej społeczności, ale trzeba mieć na uwadze, że taki wzrost uwagi społeczeństwa nie może automatycznie prowadzić do uznania, iż w danym właściwym sądzie utracone zostały warunki do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny. Zważyć bowiem należało, że organ prokuratury znajdujący się pod presją opinii publicznej, jak podniesiono we wniosku, zdołał wszcząć, prowadzić i zakończyć postępowanie przygotowawcze sporządzeniem aktu oskarżenia i skierowaniem go do sądu. Okoliczność ta wskazuje, że mimo wskazanego wzrostu napięcia społecznego, możliwe było prowadzenia czynności postępowania przygotowawczego przynależnych prokuratorowi przez właściwy miejscowo organ prokuratury, bez konieczności przekazania prowadzenia tych czynności innej jednostce prokuratury. Zatem czynności prokuratury były skuteczne i doprowadziły, mimo napięcia społecznego, do zakończenia postępowania przygotowawczego. Skoro we wniosku nie wykazano aby zainteresowanie lokalnej społeczność tą sprawą wzrosło, po zakończeniu postępowania przygotowawczego, w sposób wybitnie intensywny prowadzący do poważnych zakłóceń społecznych, to należało uznać, że również w sądzie właściwym istnieją warunki do skutecznego i obiektywnego rozpoznania tej sprawy. Nie istnieją zatem realne powody dla przekazania rozpoznania tej sprawy innemu sądowi równorzędnemu, zwłaszcza, że sprawa nie dotyczy bezpośrednio sądu właściwego (rozumianego jako instytucja) lub jego sędziów. W kontekście podjętych rozważań wskazać nadto należało, że autorytet wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sądy nie unikały prowadzenia spraw trudnych z uwagi na

pozycję społeczną oskarżonego, mając przy tym wystarczające instrumenty procesowe aby zabezpieczyć właściwy przebieg procesu. Natomiast rzeczą sądu będzie procedowanie w taki sposób aby - w tej sprawie - w opinii publicznej nie powstały wątpliwości, co do tego, że rozstrzygnięcie tej sprawy wolne jest od jakichkolwiek pozaprocesowych wpływów.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.

[WB]

[r.g.]